

Soortgericht onderzoek naar kleine marterachtigen aan de Overhoeken te Assendelft

Een soortgericht onderzoek naar de wezel, hermelijn
en bunzing in het kader van de wet- en regelgeving
voor natuur

Sweco Nederland B.V.	Handelsregister 30129769
Onderwerp	Soortgericht onderzoek naar kleine marterachtigen aan de Overhoeken te Assendelft
Projectnummer	51002886
Klant	OBAN p/a AM Ontwikkeling B.V.
Auteur	Luca Prins
Gecontroleerd door	Maikell Verkade
Datum	21-12-2022
Vrijgegeven door	Maarten Mouissie
Document referentie	NL22-648800269-39469

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1. Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Ligging plangebied	5
1.3 Uit te voeren werkzaamheden en toekomstige situatie	6
2. Wettelijk kader	7
2.1.1 Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.)	7
2.1.2 Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.)	7
2.1.3 Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.)	7
2.1.4 Zorgplicht (artikel 1.11)	9
3. Soortgericht onderzoek kleine marterachtigen	10
3.1 Inleiding	10
3.2 Methode	10
3.3 Resultaten	11
3.4 Effecten en toetsing	12
3.5 Conclusie	12
4. Conclusie	13
Referenties	14

Samenvatting

In onderstaande tabel is een samenvatting van het soortgericht onderzoek weergegeven.

Samenvattende tabel

Soortonderzoek naar	Waargenomen	Effecten	Ontheffing Wnb nodig	Vervolge stap	Mitigerende maatregelen
Bunzing	Ja	N.v.t.	Nee	N.v.t.	N.v.t.
Hermelijn	Nee	N.v.t.	Nee	N.v.t.	N.v.t.
Wezel	Nee	N.v.t.	Nee	N.v.t.	N.v.t.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

OBAN heeft het plan om in totaal 250 woningen te realiseren op de locatie Overhoeken te Assendelft, provincie Noord-Holland.

Projecten of handelingen dienen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. In dat kader is in eerste instantie een verkennend natuuronderzoek door Sweco Nederland B.V. uitgevoerd (Prins, 2021). Uit het verkennend natuuronderzoek is naar voren gekomen dat het plangebied potentieel geschikt is voor kleine marterachtigen (bunzing, wezel en hermelijn). Het plangebied heeft opgaande vegetatie langs grasland, begroeide watergangen en is gelegen naast volkstuintjes en vormt zodoende geschikt habitat voor kleine marterachtigen.

Het doel van dit onderzoek is om duidelijkheid te verkrijgen over de vraag of door de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming worden overtreden ten aanzien van kleine marterachtigen. Indien sprake is van een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming, dan is voor de ingreep mogelijk een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming vereist.

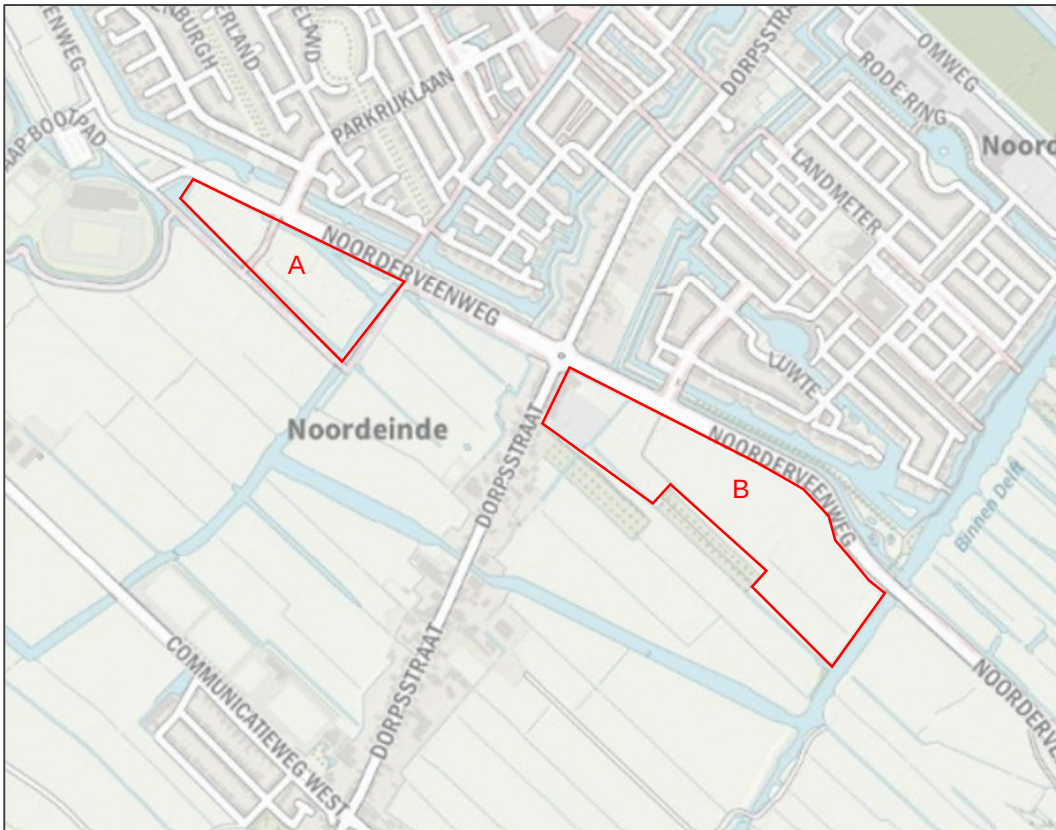
1.2 Ligging plangebied

Het plangebied is gelegen in Assendelft, provincie Noord-Holland. Overhoeken omvat twee deelgebieden; de 'Westelijke hoek' en de 'Oostelijke hoek'.

Het plangebied bevindt zich ten oosten van Beverwijk en ten noordwesten van Zaanstad. De locatie Overhoeken bevindt zich aan de Noorderveenweg ten zuiden van de wijk Saendelft in Assendelft (Figuur 1).

De werkzaamheden met betrekking tot de aanleg van de nieuwe woningen zullen uitgevoerd op twee locaties aan weerszijden van de Dorpsstraat:

- Locatie A, de Westelijke hoek, is een oud agrarisch perceel aan een watergang, waar met de ontwikkeling van Seandelf grond is onttrokken. Sinds 2015 is de watergang aan de zuidkant verbreed en heeft het terrein braak gelegen.
- Locatie B, de Oostelijke hoek, is een actief agrarisch perceel, welke aan de zuidkant grenzend is aan een aantal volkstuintjes.

Figuur 1. Topografische ligging plangebied (rood omlijnd) met locatie A, de westelijke hoek en locatie B, de oostelijke hoek.

1.3 Uit te voeren werkzaamheden en toekomstige situatie

De uit te voeren werkzaamheden, om 70 woningen te realiseren in locatie A, en 180 woningen in locatie B, bestaan uit: bouwrijpmaken, woonrijpmaken, bouw van de woningen en aanleg groen-, water en verkeerstructuur.

De bebouwing zal maximaal 11,5 meter hoog zijn. De watergangen welke aanwezig zijn binnen het plangebied zullen worden gedempt. De bomenrij langs de watergang ten oosten van het plangebied (Locatie B) zal behouden blijven.

2. Wettelijk kader

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. In de Wet natuurbescherming worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

2.1.1 Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.)

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

2.1.2 Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.)

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

2.1.3 Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.)

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor *Vogelrichtlijn-* en *Habitatrichtlijnsoorten* geldt dat voortplantings- en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet opzettelijk mogen worden gedood of verwond. In gebruik zijnde nesten van vogels zijn te allen tijde beschermd gedurende het broedseizoen.

Van een aantal vogelsoorten geniet de vaste rust- en verblijfplaats een aanvullende jaarronde bescherming. Deze soorten worden genoemd in een beleidsdocument dat onder de Flora- en faunawet is opgesteld¹. Ook onder Wet natuurbescherming is deze lijst van kracht, maar provincies hebben de mogelijkheid deze aan te passen. Voor provincie Utrecht geldt de reguliere landelijke lijst. Soorten waarvan de nesten altijd jaarrond beschermd zijn, zijn de volgende: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw. Van een aantal andere soorten zijn de nesten enkel beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn.

Voor *Andere beschermde soorten* geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. Verbodsbepalingen ten aanzien van de verstoring zijn niet van toepassing op deze soorten. Ten aanzien van de *andere beschermde soorten* geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet natuurbescherming.

Met artikel 3.10 van de wet wordt het mogelijk gemaakt om die bescherming op te heffen om redenen die onder meer verband houden met de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied, bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw, bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer en/of bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied. Met artikel 4.9 van de omgevingsverordening van de provincie Noord-Holland wordt een dergelijke vrijstelling gegeven (Omgevingsverordening NH2020 (2020)). De diersoorten waarop de vrijstelling ten behoeve van ruimtelijke ingrepen ziet, worden genoemd in tabel 1.

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld en de voorgenomen activiteiten strijdig zijn met de bepalingen in de wet geldt een ontheffingsplicht. Deze kan alleen worden verleend, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is ook mogelijk om voor beide categorie soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de Wet natuurbescherming. Er is dan geen ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming nodig.

¹ [Lijst jaarrond beschermde nesten \(rvo.nl\)](https://rvo.nl/onderwerpen/landbouw-en-natuur/landbouw-en-natuur/landbouw-en-natuur)

Tabel 1. *Vrijgestelde soorten in Noord-Holland (Provincie Noord-Holland 2020)*

Zoogdieren	Vos
Aardmuis	Woelrat
Bosmuis	
Dwergmuis	<i>Amfibieën</i>
Dwergspitsmuis	Bruine kikker
Egel	Gewone pad
Gewone bosspitsmuis	Kleine watersalamander
Haas	Meerkikker
Huisspitsmuis	
Ondergrondse woelmuis	
Ree	
Rosse woelmuis	
Tweekleurige bosspitsmuis	
Veldmuis	

2.1.4 Zorgplicht (artikel 1.11)

Naast bovengenoemde verbodsartikelen bevat de Wnb een algemeen geldende zorgplicht. Deze zorgplicht is altijd van toepassing en geldt ook voor niet beschermde flora en fauna.

1. lid 1) Eenieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. lid 2) De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - onderdeel a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - onderdeel b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden geveegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - onderdeel c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. lid 3) Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

3. Soortgericht onderzoek kleine marterachtigen

3.1 Inleiding

Uit het verkennend natuuronderzoek (Prins, 2021) blijkt dat de aanwezigheid van de bunzing, hermelijn en wezel binnen het plangebied niet kan worden uitgesloten vanwege de aanwezigheid van geschikt habitat. De verschillende landschapselementen zoals de vervallen bebouwing, afwisselende begroeiing en de watergangen grenzend aan veenweidegrasland maakt het plangebied potentieel geschikt voor kleine marterachtigen.

3.2 Methode

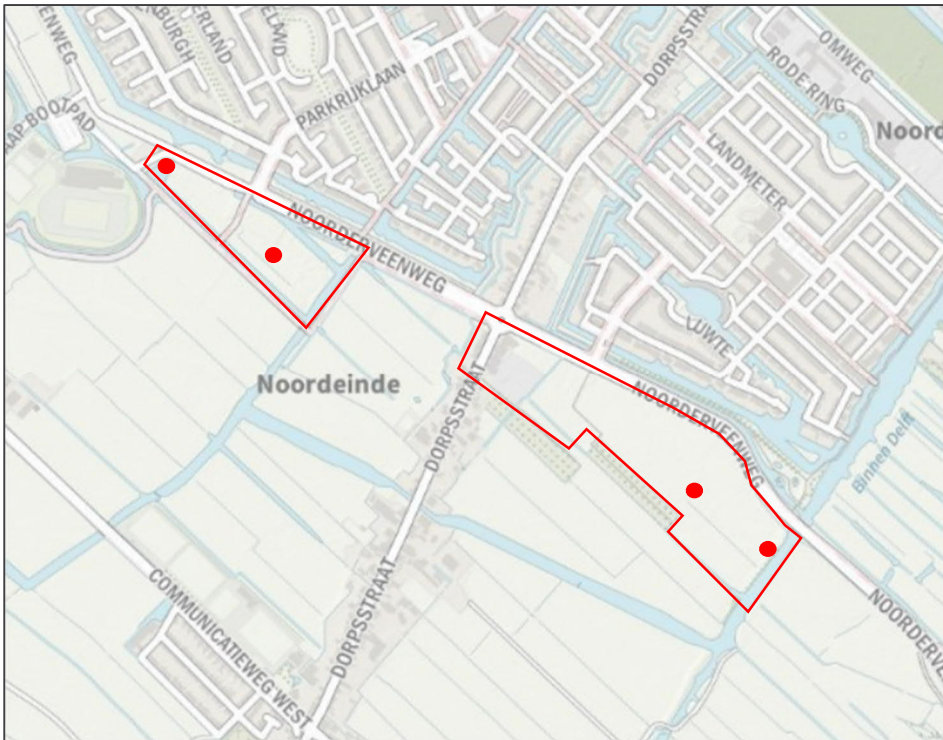
De soortgerichte inventarisatie naar kleine marterachtigen is gebaseerd op de richtlijnen van 'Handreiking Wezel, Hermelijn en Bunzing' van de Provincie Noord Holland en de 'Handreiking Kleine marters in relatie tot soortbescherming' van de Provincie Noord-Brabant (2017).

De optimale periode voor marteronderzoek loopt van mei tot en met augustus. In die periode dienen wildcamera's volgens 'Handreiking Wezel, Hermelijn en Bunzing' van de provincie Noord Holland minimaal vier weken in het plangebied aanwezig te zijn.

De wildcamera's zijn geplaatst op 15 augustus 2022 en opgehaald op 3 oktober 2022. Daarmee zijn deze in totaal zeven weken aanwezig geweest in het onderzoeksgebied, waarvan twee weken gedurende de optimale periode. Omdat kleine marterachtigen ook actief zijn buiten de optimale periode, maar de 'vangkans' verkleint is, zijn de camera's nog vijf weken in het veld aanwezig geweest. Na overleg per e-mail (op 2 augustus 2022) is deze methode goedgekeurd door de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

In totaal zijn er vier struikrovers geplaatst op geschikte locaties binnen het plangebied. Dit waren locaties zoals wissende begroeiing, greppels en schuurtjes (figuur 2). Een blik sardines is bij alle camera's gebruikt als lokstof.

Tijdens de veldbezoeken is tevens het gebied het gericht afgezocht naar geschikte plaatsen voor kleine marterachtigen en is specifiek gelet op sporen zoals uitwerpselen of prooiresten van kleine marterachtigen.

Figuur 2. Plangebied (in rood) met locaties camera's (rode stip).

3.3 Resultaten

Alle in de wildcamera's aanwezige SD-kaarten zijn uitgelezen waarbij de beelden op een laptop zijn gezet. Deze beelden zijn vervolgens bekeken en beoordeeld op de aanwezigheid van de onderzochte soorten.

Er zijn tijdens het onderzoek geen kleine marterachtigen op de beelden aangetroffen.

Op de wildcamera's zijn (meerdere malen) een huisspitsmuis, huismuis, winterkoning, merel, bruine rat en egel waargenomen (Figuur 3). Dit zijn allen vrijgestelde soorten binnen de provincie Noord-Holland.

Tijdens de veldbezoeken zijn ondanks het gericht afzoeken van geschikte plaatsen voor kleine marterachtigen geen sporen zoals uitwerpselen of prooiresten van kleine marterachtigen aangetroffen binnen het onderzoeksgebied.

Figuur 3. Waargenomen dieren binnen het plangebied; huismuis, bruine rat en egel.

3.4 Effecten en toetsing

Tijdens het onderzoek zijn geen waarnemingen gedaan of sporen aangetroffen van de bunzing, hermelijn of wezel. De werkzaamheden hebben daarom geen negatief effect op leefgebied of op verblijfplaatsen van kleine marterachtigen. Het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

3.5 Conclusie

Op basis van het soortgericht onderzoek – naar de aanwezigheid van kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) – wordt geconcludeerd dat deze niet in het plangebied zijn aangetroffen. Het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

4. Conclusie

Tijdens het aanvullend natuuronderzoek zijn geen kleine marterachtigen binnen het plangebied waargenomen. basis van het onderzoek kan worden uitgesloten dat verblijfplaatsen of essentieel foerageergebied van beschermde marterachtigen verloren gaat. Het treffen van mitigerende maatregelen en het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet nodig.

Referenties

Bouwens (2017). Handreiking Kleine marters in relatie tot soortbescherming.
Provincie Noord-Brabant. 11 oktober 2017.

Prins, L. (2021) Verkennend natuuronderzoek Overhoeken Assendelft.
51005886, Sweco, Alkmaar